

## **Minvapaketti: EU:n kilpailukykyneuvosto (sisämarkkinat, teollisuuspolitiikka) 12.3.2025**

EU:n kilpailukykyneuvosto (teollisuuspolitiikka, sisämarkkinat) kokoontuu Brysselissä 12.3.2025. Suomea kokouksessa edustaa elinkeinoministeri Wille Rydman.

Neuvoston agendalla on neljä keskusteluasiaa: 1) kohti nykyaikaisiin sisämarkkinoihin johtavaa horisontaalista strategiaa: palveluja koskevan toimintasuunnitelman tarve, 2) sääntelyä yksinkertaistavat omnibus-paketit, 3) Euroopan teollisuuden kilpailukykyyn parantaminen – kilpailukykykompassi ja puhtaan teollisuuden ohjelma ja 4) kilpailukykyinen ja hiilestä irrotettu EU:n teollisuus hiilirajamekanismin puitteissa.

Lisäksi lounaskeskustelu käydään verkkokauppaa koskien. Muissa asioissa (any other business) agendalla on Suomen aloitteesta horisontaalista sisämarkkinastrategiaa koskeva usean jäsenmaan yhteinen non-paperi. AOB-kohtien osalta neuvoston agenda saattanee täydentyä vielä.

Suomi katsoo, että palveluiden sisämarkkinoiden kehittämiseksi ja palveludirektiivin toimeenpanon vahvistamiseksi tarvitaan konkreettisia ja kunnianhimoisia ehdotuksia sisältävä strateginen lähestymistapa. Suomen tavoitteena on parempi ja vähäisempi EU-sääntely. Osana sisämarkkinoiden ja teollisuuspolitiikan vahvistamista on välttämätöntä tehostaa resurssitehokkuutta, kiertotalouden toimivuutta ja hiilineutraalien materiaalien kehittämistä. Valtioneuvosto korostaa, että hiilivuotoa ehkäisevien toimien suunnittelussa tulee ottaa huomioon energiantensiivisen teollisuuden aseman ja tasapuolisten toimintaedellytysten edistäminen kansainvälisessä kilpailussa.

**Asialista:**

- Kohti nykyaikaisiin sisämarkkinoihin johtavaa horisontaalista strategiaa: palveluja koskevan toimintasuunnitelman tarve – Periaatekeskustelu s. 3
- Sääntelyä yksinkertaistavat omnibus-paketit – Periaatekeskustelu s. 8
- Euroopan teollisuuden kilpailukyvyyn parantaminen – Kilpailukykykompassi ja puhtaan teollisuuden ohjelma – Periaatekeskustelu s. 12
- Kilpailukykyinen ja hiilestä irrotettu EU:n teollisuus hiilirajamekanismin puitteissa – Näkemystenvaihto s. 16
- AOB eli tiedotusasiat s. 21

+ Ministerien lounaskeskustelu sähköisestä kaupankäynnistä

## Kohti horisontaalista sisämarkkinastrategiaa sisämarkkinoiden modernisoimiseksi: Tarve palveluiden toimintasuunnitelmalle

Kokous

Kilpailukykyneuvosto 12.3.2025

### Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Kilpailukykyneuvoston kokous järjestetään 12.3. Brysselissä. Kokouksessa käydään keskustelu komission kesällä 2025 julkaistavasta horisontaalisesta sisämarkkinastrategiasta ja sen sisältämästä palveluiden toimintasuunnitelmasta puheenjohtajan taustapaperin ja pohjalta.

### Suomen kanta

Suomi katsoo, että kilpailulliset ja tehokkaasti toimivat sisämarkkinat ovat edellytys EU:n pitkän aikavälin kilpailukyvyille ja talouden kehitykselle. Suomi katsoo, että EU tarvitsee kunnianhimoisen ja rohkean vision sisämarkkinoiden kehittämiseksi tulevaisuudessa. (E 25/2023 vp)

Palveluiden ja tavaroiden sisämarkkinoiden vahvistamista täytyy jatkaa. Suomi katsoo, että palveluiden sisämarkkinoiden kehittämiseksi ja palveludirektiivin toimeenpanon vahvistamiseksi tarvitaan konkreettisia ja kunnianhimoisia ehdotuksia sisältävä strateginen lähestymistapa. Palvelusektorilla on paljon potentiaalia ja toimivat palveluiden sisämarkkinat lisääisivät tuottavuutta ja kilpailukykyä. Suomi katsoo, että palveluiden esteiden poistamisen ja palveluintegraation vauhdittamisen tulee olla komission prioriteettina. Teollisuuden ja tuotekaupan palvelullistuminen vauhdittaa vihreää siirtymää ja pitää sisällään valtavan tuottavuuspotentiaalin. Suomen näkemyksen mukaan palvelut tulisi huomioida jokaisessa ekosysteemissä keskittyen erityisesti horisontaalisiin, taloudellisesti merkittäviin ja huomattavan kasvupotentiaalin palveluihin. Myös palveluiden esteiden tunnistaminen ja niiden poistaminen on tärkeää. Suomi katsoo, että horisontaalisten toimien lisäksi voidaan tarvita myös sektorikohtaisia toimia, joilla edistetään palvelumarkkinoiden toimintaa tai joilla voidaan purkaa palveluiden

tarjoamiseen liittyviä esteitä. Sääntelyn esteiden purkamisen lisäksi on tärkeää edistää myös hallinnollisten esteiden purkamista ja menettelyiden sujuvoittamista. Suomi katsoo, että jäsenvaltioiden ja komission tulisi arvioida palveluita koskevien lupajärjestelmien tarpeellisuutta, syrjimättömyyttä ja oikeasuhtaisuutta. Lisäksi tulisi tarkastella vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteutumista tilapäisessä palveluntarjonnassa. Rajat ylittävän palveluntarjonnan edistämiseksi komission tulisi lisäksi arvioida palvelustandardien kehittämistä taloudellisesti merkittävillä palvelualoilla. (E 25/2023 vp)

Olemassa olevia sisämarkkinatyökaluja kuten sisämarkkinoita koskevia ilmoitusmenettelyitä (tekniset määräykset ja tietoyhteiskunnan palvelut 2015/1535/EU ja palveludirektiivi 2006/123/EY) tulee käyttää nykyistä tehokkaammin. Suomi tukee komission ehdotusta yhden yhteyspisteen perustamisesta sisämarkkinoita koskeville ilmoitusmenettelyille. On tärkeää varmistaa, että myös sidosryhmät saavat helposti tietoa tehdyistä ilmoituksista. (E 25/2023 vp)

Eri jäsenmaissa kohdattuja esteitä tulee poistaa systemaattisesti ja komission tulee tukea jäsenmaita tässä työssä. Suomi katsoo, että olemassa olevan sääntelyn hyvä täytäntöönpano toimeenpano tulee varmistaa komission ja jäsenmaiden systemaattisella yhteistyöllä. Suomi pitää myönteisenä, että komissio on aloittanut rikkomusmenettelyitä täytäntöönpanon varmistamiseksi. On tärkeää, että komissio perussopimusten vartijana varmistaa sääntöjen noudattamisen. Suomen näkemyksen mukaan on tärkeää, että komissio seuraa sisämarkkinoiden tilaa muun muassa sisämarkkinoiden tulostaulussa. Suomi kannustaa komissiota edelleen kehittämään tulostaulua. Poliittikkatoimien tulee perustua tietoon. Suomi pitää myönteisenä, että täytäntöönpanon seuraamisessa hyödynnetään sisämarkkinoiden tulostaulun indikaattoreita. Suomi tukee komission pyrkimyksiä varmistaa, että yksityishenkilöt ja yritykset saavat enemmän tietoa ja käytännön neuvoja EU-oikeuden soveltamisesta sekä erilaisista ongelmanratkaisukeinoista ja riitojen ratkaisumenetelmistä. Tiedotukseen tulee mahdollisuuksien mukaan panostaa myös kansallisella tasolla. (E 25/2023 vp)

EU:n sosiaalisen markkinatalouden malli perustuu korkeisiin sosiaalisiin normeihin, joilla edistetään henkilöiden yhtäläisiä mahdollisuuksia ja pääsyä työmarkkinoille, oikeudenmukaisia työehtoja ja sosiaalista suojelua, osallisuutta ja monimuotoisuutta. Suomi tukee osaamisen ja osaavan työvoiman saatavuuden edistämistä. Suomi katsoo, että työvoiman liikkuvuuden esteitä tulee purkaa sisämarkkinoilla systemaattisesti muun muassa pätevyyksien ja osaamisen sujuvalla tunnustamisella. (E 25/2023 vp)

Valtioneuvosto tukee komission yleistä tavoitetta edistää sisämarkkinoiden toimintaa vähentämällä yritysten hallinnollista taakkaa tukemalla jäsenvaltioiden viranomaisten toimintaa julkisella käyttöliittymällä ja sähköisellä vakiolomakkeella, jota voidaan hyödyntää työntekijöiden lähettämisilmoituksien tekemisessä. Valtioneuvosto pitää hyvänä toimia, joilla sujuvoitetaan työvoiman vapaata liikkuvuutta ja sisämarkkinoiden toimivuutta EU-alueella digitaalisia ja teknologisia keinoja hyödyntäen. (U 54/2024 vp)

## Pääasiallinen sisältö

Kilpailukykyneuvostossa 12.3.2025 käydään keskustelu komission kesällä 2025 julkaistavasta horisontaalisesta sisämarkkinastrategiasta ja sen sisältämästä palveluiden toimintasuunnitelmasta puheenjohtajan taustapaperin pohjalta.

Puheenjohtajan taustapaperissa tuodaan esiin, että vaikka EU:n sisämarkkinat ovat olleet yhteisen taloudellisen menestyksemme kulmakivi, on erityisesti palveluiden sisämarkkinoilla vielä paljon hyödyntämätöntä potentiaalia. Palveluiden integraatio on ollut hyvin hidasta, vaikka palvelut muodostavat lähes 70 prosenttia EU:n BKT:stä ja

työllisyydestä. EU:n jäsenvaltioiden välisen palvelukaupan osuus EU:n BKT:sta on nykyisin vain kahdeksan prosenttia ja tavaroiden osuus 24 prosenttia. Toisin kuin tavarasektorilla, EU:n sisäinen palvelukauppa ei ole suurempaa kuin palvelukauppa EU:n ulkopuolisten maiden kanssa. Palveluiden heikko integraatio heikentää Euroopan yhteistä taloudellista etua. Kansainvälinen valuuttarahasto on arvioinut, että jäljellä olevien EU:n sisäistä palvelukauppaa rajoittavien esteiden arvoa voidaan verrata noin 110 prosentin tulleeihin. Lisäksi palveluiden heikko työn tuottavuus vaikuttaa negatiivisesti EU:n teollisuuteen lisääntyneen palvelullistumisen vuoksi. Draghin ja Lettan selvitysten suositusten mukaisesti palvelujen integraation vauhdittaminen EU:ssa loisi mahdollisuuksia palvelualan EU-yrityksille nopeampaan ja globaaliin kasvuun.

Näistä syistä olisi ensinnäkin kiireellisesti yksinkertaistettava sääntelypuutteita, edistettävä vastavuoroista tunnustamista ja tarvittaessa yhdenmukaistettava standardeja. Nykyinen oikeudellinen kehys jättää jäsenvaltioille huomattavan liikkumavaran. Erilaiset kansalliset säädökset ja standardit aiheuttavat tarpeetonta monimutkaisuutta ja kustannuksia erityisesti pk-yrityksille, jotka pyrkivät toimimaan yli rajojen. Oikeus käyttää palvelujen vapaata liikkuvuutta kulkee käsi kädessä ihmisten vapaan liikkuvuuden kanssa. Sosiaalisten oikeuksien suojelua käytetään usein suhteettoman protektionistisena toimenpiteenä palveluissa. Nämä toimenpiteet heijastavat kansallisia prioriteetteja, mutta niistä aiheutuu EU:n taloudelle yhteinen kustannus. Sidosryhmien näkökulma riippuu hyvin usein siitä, mistä maasta ne tulevat – tietyt elinkeinot ja ammattiryhmät saattavat vastustaa uudistuksia peläten kilpailun lisääntymistä. Kaikki nämä tekijät luovat varsin monimutkaisen kokonaisuuden, jossa on löydettävä oikea paikka toimia EU:n tasolla.

Toisekseen on asetettava mitattavissa olevia ja samalla realistisia tavoitteita. Tavoitteena voisi olla EU:n sisäisen palvelukaupan lisääminen 30 % vuoteen 2035 mennessä tai palvelumarkkinoiden ja tavaramarkkinoiden integraatioeron kaventaminen kolmanneksella. Lisäksi palvelumarkkinoiden integraation vaihtoehtoista mittaamista tulisi kehittää ja etenemistä seurata nykyistä paremmin.

Uuden sisämarkkinastrategian valmistelu tarjoaa mahdollisuuden puuttua pitkään jatkuneeseen ongelmaan palveluiden heikosta integraatiosta sekä luo mahdollisuuden visioida rohkeasti. Kyse on miljardien eurojen vapauttamisesta EU:n BKT:stä, EU:n maailmanlaajuisen kilpailukyvyyn vahvistamisesta ja eurooppalaisen teollisuuden kehityksen edistämisestä. Palveluiden parempi integrointi sisämarkkinoihin näyttää olevan sekä taloudellinen välttämättömyys että poliittinen haaste. Onnistuminen edellyttää vahvaa poliittista tahtoa toimia rohkeasti ja päättäväisesti sekä niiden alojen tunnistamista, joilla horisontaaliset toimet olisivat hyödyllisiä, ja joihin kohdennetuilla politiikkatoimilla voitaisiin osaltaan vähentää markkinoiden pirstoutumista.

On lakattava keskittymästä kansallisten yritysten kilpailuasemaan suhteessa muiden jäsenvaltioiden yrityksiin. Jotkut jäsenvaltiot pelkäävät, että palvelualan avaaminen edelleen johtaa työpaikkojen menetyksiin ja väitettyyn sosiaaliseen polkumyyntiin. Tämä ajattelu estää mahdollisuuden etsiä ratkaisuja, jotka edistävät sekä sosiaalisia kysymyksiä että yrittäjien toimintavapautta luoden tilanteen, jossa yrityksemme eivät pysty kehittymään kunnolla sisämarkkinoilla eivätkä etenäkään skaalautumaan globaalisti. Päinvastoin todisteet viittaavat siihen, että kilpailun lisääntyminen voi johtaa tuottavuuden, innovaatioiden ja yleisen talouskasvun kasvuun, mikä lopulta hyödyttää kaikkia jäsenvaltioita. Edellä mainittujen haasteiden voittamiseksi on omaksuttava kunnianhimoisempi lähestymistapa palvelualojen yhdentymiseen. Tämä edellyttää pitkän aikavälin näkemystä, jossa EU:n yleinen kilpailukyky asetetaan etusijalle lyhyen aikavälin poliittisten hyötyjen sijaan. Meidän on torjuttava houkutus turvautua protektionistisiin toimiin, jotka voivat tarjota tilapäisiä helpotuksia, mutta vahingoittaa viime kädessä talouttamme pitkällä aikavälillä.

Tätä taustaa vasten puheenjohtajavaltio haluaa nostaa keskusteluun seuraavat kysymykset:

1. Mitä toimia palvelujen toimintasuunnitelmaan tulisi sisällyttää, jotta EU:n sisäinen palvelukauppa muuttuisi konkreettisesti ja mitattavasti, esimerkiksi 30 prosenttia kasvua kymmenessä vuodessa?
2. Mitkä palvelualan esteet tulisi ensisijaisesti poistaa EU:n yritysten kasvun edistämiseksi? Mitä toimia toimintasuunnitelmassa tulisi tehdä työntekijöiden lähettämistä, ammattipätevyyden tunnustamista ja luvitusta koskevien esteiden osalta?

## **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

Politiikkakeskustelussa ei tehdä päätöksiä.

## **Kansallinen valmistelu**

EU8-kilpailukykyjaosto 24.2.2025

EU-ministerivaliokunta 28.2.2025

## **Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta 28.2.2025.

## **Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

Suomi on vaikuttanut aktiivisesti siihen, että komissio julkaisee kesäkuussa 2025 kokonaisvaltaisen ja horisontaalisen sisämarkkinastrategian. Suomi antoi komissiolle 31.1.2025 yhdessä 13 jäsenvaltion kanssa sisämarkkinoita koskevan non-paperin eli kannanoton. Paperissa on tällä hetkellä mukana Suomen lisäksi, Tšekki, Irlanti, Alankomaat, Kroatia, Slovenia, Ruotsi, Slovakia, Viro, Latvia, Liettua, Portugali ja Saksa. Tavoitteena on vaikuttaa horisontaaliseen sisämarkkinastrategiaan. Paperissa tarjotaan konkreettisia ehdotuksia sisämarkkinastrategian tueksi. Paperissa tuodaan esiin, että strategian tulisi olla konkreettinen, kokonaisvaltainen sekä siitä tulee ottaa poliittinen vastuu. Siinä nostetaan esiin sisämarkkinoiden keskeisimmät esteet sekä ratkaisut niiden poistamiseksi, palveluiden vapaan liikkuvuuden keskeiset haasteet ja parannustoimet sekä ehdotukset sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon ja soveltamisen tehostamiseksi.

Lisäksi Suomi antoi 31.1.2025 oman non-paperin sisämarkkinastrategiaan vaikuttamiseksi. Se täydentää yhteistä non-paperia ja siinä tuodaan esille ehdotuksia palveluiden ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden edistämiseksi, sisämarkkinoiden hallintokehityksen parantamiseksi sekä peräänkuulutetaan paremman sääntelyn periaatteiden noudattamista.

Molemmat paperit on toimitettu komissiolle sisämarkkinastrategiaa koskevaan kannanottoopyyntöön.

## **Asiakirjat**

Puheenjohtajan taustapaperi: 6362/25

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Niina Etelävuori [niina.etelavuori@gov.fi](mailto:niina.etelavuori@gov.fi) puh. 029 504 7022

**VAHVA-tunnus**

EU/289/2025

## Perusmuistio: Omnibus-yksinkertaistamispaketin politiikkakeskustelu kilpailukykyneuvostossa 12.3.2025

Kokous

Kilpailukykyneuvosto 12.3.2025

Eduskuntatunnus

### Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Kilpailukykyneuvoston kokouksessa 12.3. Brysselissä käydään keskustelu omnibus-yksinkertaistamispaketista, jossa tarkastellaan laajasti eri lainsäädäntökokonaisuuksia. Komission antamien tietojen mukaan ensimmäinen omnibus-paketti koskisi kestävyysraportointia (CSRD), yritys vastuuta (CSDDD) ja taksonomia-asetusta, sekä mahdollisesti myös hiilirajamekanismia (CBAM).

### Suomen kanta

Hallitusohjelman mukaan hallitus pyrkii vähentämään yritysten hallinnollista taakkaa lisäävää EU-sääntelyä. Hallitus varmistaa, että yrityksiin kohdistuva sääntely on selkeää, ennakoitavaa, oikeasuhtaista, kilpailuneutraalia, teknologianeutraalia ja innovaatiomyönteistä. Näiden periaatteiden toteutumista edistetään sekä kansallisesti että EU-sääntelystä päätettäessä.  
(E 59/2023 vp)

Suomi kannattaa komission tavoitetta vähentää yritysten EU-lainsäädännöstä johtuvia raportointivaatimuksia 25 %. Raportointivelvoitteet voivat olla erityisen raskaita pk-yrityksille. Vähentämisessä tulee ottaa huomioon eri säädöksistä johtuvat raportointivaatimukset kuten kestävä kehitysraportointi. Ennen uusien ehdotusten antamista olisi arvioitava niiden yhteen toimivuus olemassa olevien sääntöjen kanssa raportointivaatimusten osalta. Komission olisi myös arvioitava, kuinka digitaalisten ratkaisujen käyttö voisi vähentää raportointivaatimuksia. Automatisointia ja teknisiä rajapintoja tulisi hyödyntää raportointivaatimusten helpottamiseksi. Hallinnollisen taakan ja raportointivaatimusten näkökulmasta on tärkeää, että yrityksille annetaan myös

riittävästi aikaa toimeenpanna vaatimukset. Tähän tulisi kiinnittää huomiota myös toimeenpanosäädöksiä ja delegoituja säädöksiä annettaessa. Neuvoston ja parlamentin tulee myös arvioida, että neuvotteluissa tehdyistä muutoksista ei aiheudu liiallista raportointitaakkaa.  
(E 59/2023 vp)

Suomen tavoitteena on parempi ja vähäisempi EU-sääntely. Toissijaisuusperiaatetta tulee kunnioittaa ja päätökset tulisi tehdä mahdollisimman lähellä kansalaisia. Komission tulevassa ohjelmassa on erityisesti arvioitava tehdyn sääntelyn vaikutuksia yritysten kilpailukykyyn ja keskityttävä myönteisen investointiympäristön luomiseen sekä sääntelyn ennakoitavuuteen. Uuden sääntelyn valmistelussa erityistä huomiota tulee kiinnittää ennakoitavuuteen ja joustavuuteen, jolla pystytään tarvittaessa vastaamaan toimintaympäristön nopeisiin muutoksiin. EU-sääntelyn on oltava selkeää ja oikeusvarmuutta lisäävää, ja se tulee toimeenpanna tehokkaasti. Jäsenmaiden erityispiirteet on huomioitava valmistelussa nykyistä paremmin ja unionin sekä jäsenmaiden keskinäistä toimivallan jakoa on kunnioitettava. Säädösehdotusten tulee perustua riittävän kattaviin ja jäsenvaltioiden erot huomioiviin komission vaikutusarviointeihin sekä eri aloitteiden ja toimenpiteiden yhteisvaikutusten kokonaisarviointiin. Lainsäädäntöehdotuksissa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei niillä luoda tarpeetonta hallinnollista taakkaa tai liiallisen yksityiskohtaisia velvoitteita. Suomi pyrkii vähentämään etenkin yritysten hallinnollista taakkaa lisäävää sääntelyä.  
(E 58/2023 vp)

Hallitusohjelman mukaan yritys vastuusääntelyä kehitetään EU- ja OECD-tasolla. Suomi on pitänyt tärkeänä, että EU:n alueella toimiville yrityksille varmistetaan yhdenmukaistettu säädösympäristö vastuullisuussääntelyn osalta ja että direktiivin tulisi muodostaa kokonaisuutena yrityksille selkeä, toteuttamiskelpoinen ja tasapuolinen toimintaympäristö. (UJ 50/2023 vp) Yritysvastuudirektiivin soveltamisalaan kuuluvat vain suuret yritykset, mutta pienten ja keskisuurien yritysten toimiessa osana soveltamisalaan kuuluvien suuryritysten toimintaketjuja, sääntely vaikuttaa välillisesti myös pk-yritysten toimintaan. Vaikutukset pieniin ja keskisuuriin yrityksiin tuleekin arvioida huolellisesti ja on tärkeää, että sääntelyssä otetaan huomioon pk-yritysten toimintamahdollisuudet erityisesti tilanteissa, joissa soveltamisalaan kuuluvilta yrityksiltä edellytetään toimia suhteessa suorassa tai epäsuorassa sopimussuhteessa oleviin pk-yrityksiin. (U 35/2022 vp) Kestävyysraportointidirektiivin osalta Suomelle on keskeistä, että se toteutuu koherenssissa komissiossa valmisteilla olevan yritys vastuuesityksen (myöhemmin CSDDD) sekä muiden lainsäädäntöhankkeiden kanssa, jotta kokonaisuus on kansallisesti voimaan saatettavissa järjestäytyneesti ja yritysten toiminnan kannalta järkevällä, tarpeetonta byrokratiaa välttävällä tavalla, erityisesti huomioiden pk-yritykset suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. (U 29/2021 vp)  
Parantamalla markkinoiden läpinäkyvyyttä ympäristöön, yhteiskunnallisiin ja hyvään hallintoon liittyvistä näkökulmista voidaan edistää pääomien siirtymää, luottamusta markkinoilla ja sijoittajansuojaa sekä tukea rahoitusvakautta. Suomi kuitenkin korostaa, että kestävä rahoituksen kehityksen on oltava mahdollisimman yksiselitteinen ja toimiva, jotta se on tehokas edistämään sille asetettuja tavoitteita.  
(E 33/2023 vp)

Suomi kuitenkin sitoutuu edistämään kestävä rahoitukseen liittyvän lainsäädännön, kuten kestävä rahoituksen tiedonantoa koskevan lainsäädännön, kehittämistä myös tulevaisuudessa, sillä toimivan ja selkeän lainsäädännön katsotaan edistävän siirtymistä kestävämpään talouteen. Suomi katsoo, että mahdollisista uusista toimista ja välineistä tulisi tehdä kattavat vaikutusarviot, joiden perusteella pystyttäisiin tarkastelemaan toimien ja välineiden tarkoituksenmukaisuutta.  
(E 33/2023 vp)

Suomi tukee automaatiota ja reaaliaikaisuutta lisäävien ja siten hallinnollista taakkaa vähentävien toimeenpanoratkaisujen löytämistä hiilirajamekanismin hallinnointiin ja toimeenpanoon. Suomi pitää tärkeänä, että komissio arvioi hiilirajamekanismijärjestelmän toimivuutta säännöllisissä välitarkasteluissa ja tekee tarvittaessa niiden pohjalta ehdotuksia järjestelmän toimivuuden parantamiseksi. (UJ 4/2022 vp)

## Pääasiallinen sisältö

Kilpailukykyneuvostossa käydään keskustelu omnibus-yksinkertaistamispaketista puheenjohtajan tausta-asiakirjan pohjalta.

Komissio julkaisi 11.2.2025 työohjelman vuodelle 2025 (COM(2025)45)). Sen liitteenä komissio julkaisi tiedonannon toimeenpanosta ja yksinkertaistamisesta otsikolla ”Yksinkertaisempi ja nopeampi Eurooppa” (COM(2025)47). Tiedonannossa esitetään, miten komissio aikoo seuraavan viiden vuoden aikana helpottaa EU:n sääntöjen täytäntöönpanoa käytännössä sekä vähentää hallinnollista taakkaa ja yksinkertaistaa EU:n sääntöjä. Tiedonanto sisältää tavoitteita ja välineitä, joiden avulla voidaan keventää sääntelytaakkaa, parantaa kilpailukykyä ja resilienssiä sekä parantaa ihmisten ja yritysten tilannetta nopeasti ja mielekkäällä tavalla.

Vuoden 2025 työohjelmassa komissio keskittyy vahvasti yksinkertaistamiseen. Komissio aikoo julkaista vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä Omnibus-paketit ja -ehdotukset, joiden tarkoituksena on parantaa ja nopeuttaa EU:n politiikkojen ja lakien toimivuutta EU:n kilpailukyvyn vahvistamiseksi.

Ensimmäinen omnibus tulee sisältämään yksinkertaistamista erityisesti kestävän rahoituksen raportoinnin (CSRD), yritys vastuun (CSDDD) ja EU:n kestävän rahoituksen taksonomian aloilla. Lisäksi hiilirajamekanismista (CBAM) annetusta asetuksesta sujuvoitetaan lupien myöntämistä ja raportointivaatimuksia.

Investointien yksinkertaistamista koskevan toisen omnibus-paketin on tarkoitus helpottaa muun muassa InvestEU:n ja Euroopan strategisten investointien rahaston käyttöönottoa ja yksinkertaistaa raportointia. Kolmas Omnibus-paketti sisältää ehdotuksen uudesta pienten midcap-yritysten määritelmästä ja paperimuotoisten pyyntöjen poistamisen tuotelainsäädännöstä. Kaksi viimeistä omnibus-pakettia koskisivat digisääntelyä ja maatalouspolitiikkaa.

Puheenjohtajan toimittaman tausta-aineiston perusteella keskustelu kilpailukykyneuvostossa tulee keskittymään kahteen kysymykseen:

- Mitä muita kuin yllä mainittuja EU-säädösalueita tulisi pyrkiä sujuvoittamaan?
- Miten voidaan varmistaa, että omnibus-metodi johtaa toiminnan sujuvoitumiseen kentällä?

## EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Politiikkakeskustelussa ei tehdä päätöksiä.

## Kansallinen valmistelu

EU8-kilpailukykyjaosto 24.2.2025  
EU-ministerivaliokunta 28.2.2025

**Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta 28.2.2025

**Taloudelliset vaikutukset**

Ensimmäiseen omnibus-pakettiin sisältyvät EU-säädökset aiheuttavat yrityksille merkittävää hallinnollista taakkaa. CEPSin ja Milieun v. 2022 laatiman vaikutusarvion mukaan eurooppalaiset kestävyysraportointivelvoitteet maksavat yrityksille satoja tuhansia, tai joissain tapauksissa miljoonia, euroja vuodessa jokaista pörssiyritystä kohden, ja lisäksi osa kustannuksista kohdistuu myös ei-pörssilistattuihin yrityksiin. Täten sujuvoittamispaketilla on potentiaalia vähentää merkittävästi yritysten hallinnollista taakkaa.

Kestävyysraportointivelvollisuuden alaisia tietoja hyödynnetään rahoituslalla, jolloin näiden tietojen väheneminen voisi aiheuttaa rahoitusalan toimijoille kustannuksia.

**Asiakirjat**

6361/25

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Erno Mähönen, TEM, [erno.mahonen\(at\)gov.fi](mailto:erno.mahonen(at)gov.fi), puh: 029 5047262

**VAHVA-tunnus**

EU/289/2025

## Näkemysten vaihto aiheesta ”Kilpailukykyisempi teollisuus – Kilpailukykykompassi ja puhtaan teollisuuden sopimus”

Kokous

Kilpailukykyneuvoston kokous 12.3.2025

### Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Kilpailukykyneuvoston kokouksessa 12.3.2025 käydään näkemystenvaihto aiheesta ”Kilpailukykyisempi teollisuus – Kilpailukykykompassi ja puhtaan teollisuuden sopimus”.

### Suomen kanta

Suomen kannat perustuvat E-kirjeisiin Suomen avaintavoitteista EU-vaalikaudelle 2024–2029 (E 58/2023 vp) sekä ennakkovaikuttaminen tulevaan EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen (2028–) (E 31/2024 vp).

Suomen pääprioriteetit EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan ovat Euroopan strategisen kilpailukykyyn vahvistaminen, Euroopan kokonaisturvallisuuden parantaminen ja puhtaan siirtymän sekä biotalouden ja kiertotalouden mahdollisuuksien edistäminen. (E 58/2023 vp)

Suomi pitää tärkeänä, että Euroopan strategisen kilpailukykyyn vahvistamiseen kohdennetaan rahoitusta nykyistä vahvemmin. Suomen prioriteettina on avoimeen kilpailuun ja korkeaan laatuun pohjautuvan tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen nykyistä suurempi osuus. (E 31/2024 vp)

Suomelle keskeistä on, että EU:n kilpailukykyä tukevalla rahoituksella edistetään mahdollisimman tehokkaasti sisämarkkinoiden toimivuutta, teollisuuden uudistamista ja Euroopan houkuttelevuutta investointikohteena. Tehokkailla ja markkinaperusteisilla yksityistä rahoitusta edistävillä EU-tason rahoitusvälineillä vastataan EU:n kilpailukykyhaasteisiin. (E 31/2024 vp)

Suomi katsoo, että strategista kilpailukykyä tukevien ohjelmien yhdistäminen yhdeksi laajaksi kokonaisuudeksi voisi parhaimmillaan tehostaa EU-rahoitusta. Suomelle on kuitenkin ensisijaista, että tutkimus-, kehitys-, ja innovaatorahoituksen säilyminen avoimeen kilpailuun ja korkeaan laatuun

perustavana EU-rahoituksena turvataan. Myös riittävät panostukset Erasmus+:n kaltaisiin ohjelmiin tukisivat osaltaan Euroopan kilpailukykyä. (E 31/2024 vp)

Suomi katsoo, että EU:n taloudellisen turvallisuuden ja kriisinsietokyvyn vahvistamiseksi tehtävien tointen tulisi perustua huolelliseen vaikutusarvioon ja olla luonteeltaan rajattuja ja oikeasuhtaisia. (VNS 4/2024)

Suomi korostaa, että osana sisämarkkinoiden ja teollisuuspolitiikan vahvistamista on välttämätöntä tehostaa resurssitehokkuutta, kiertotalouden toimivuutta ja hiilineutraalien materiaalien kehittämistä. (E 58/2023 vp)

## Pääasiallinen sisältö

Komissio julkaisi 29.1.2025 tiedonannon ”A Competitiveness Compass for the EU”. Jatkona tälle tiedonannolle komissio valmistelee puhtaan teollisuuden sopimusta (Clean Industrial Deal), joka julkaistaan 26.2.2025 aikana. Kumpikin tiedonanto rakentuu viime syksynä julkaistuun ns. Draghin raporttiin ”The future of European competitiveness”.

Puheenjohtaja on taustapaperissaan esittänyt seuraavat kysymykset:

1. Mitkä puhtaan teollisuuden sopimukseen sisältyvistä aloitteista olisi asetettava etusijalle ja miksi? Ovatko ne riittäviä Euroopan teollisuuden kilpailukyvyn palauttamiseksi?
2. Varmistetaanko puhtaan teollisuuden sopimuksen mukaisilla toimenpiteillä, ml. uudet valtiontukipuitteet, yhtäläiset toimintaedellytykset innovaatiopotentiaalin ja puhtaan teknologian tuotantovalmiuksien kehittämiseksi kaikilla EU:n alueilla?

## Kilpailukykykompassi

Komission tiedonanto rakentuu syksyllä 2024 julkaistuun ns. Draghin raporttiin, jossa yksilöidään kolme kilpailukyvyn parantamisen kannalta käänteentekevää painopistettä; innovointi, hiilestä irtautuminen ja turvallisuus. Näiden kolmen keskeisen painopisteen lisäksi tiedonannossa esitellään viisi horisontaalista tekijää, jotka ovat olennaisen tärkeitä kilpailukyvyn tukemiseksi kaikilla aloilla.

Painopisteet:

1. **Innovaatiokuilun poistaminen:** EU:n on käynnistettävä innovaatiomoottorinsa uudelleen. On luotava suotuista elinympäristö nuorille innovatiivisille startup-yrityksille, edistettävä teollisuuden johtoasemaa syväteknologiaan perustuvilla voimakkaan kasvun aloilla ja edistettävä teknologioiden leviämistä vakiintuneissa yrityksissä ja pk-yrityksissä. Tätä varten komissio aikoo ehdottaa ”tekoälyn gigatehtaita” ja tekoälyn käyttöä koskevia aloitteita, joilla edistetään tekoälyn kehittämistä ja teollista käyttöönottoa keskeisillä aloilla. Tarkoituksena on laatia **kehittyneitä materiaaleja, kvanttiteknologiaa, bioteknologiaa, robotiikkaa ja avaruusteknologiaa** koskevia toimintasuunnitelmia. **Startup- ja scaleup-yrityksiä koskevalla EU:n strategialla** puututaan esteisiin, jotka haittaavat uusien yritysten perustamista ja kasvua. Ehdotuksessa **28. järjestelmästä** yksinkertaistetaan sovellettavia sääntöjä, mukaan lukien yhtiöoikeuteen ja maksukyvyttömyys-, työ- ja verolainsäädäntöön liittyviä sääntöjä, ja vähennetään epäonnistumisen kustannuksia.
2. **Hiilestä irtautumista ja kilpailukykyä koskeva yhteinen etenemissuunnitelma:** Kompassin mukaan korkeat ja epävakaaat energian hinnat ovat keskeinen ongelma. Siinä määritellään toimia, joilla helpotetaan kohtuuhintaisen puhtaan energian saatavuutta. Tulevalla **puhtaan teollisuuden ohjelmalla** vauhditetaan hiilestä irtautumista ja ylläpidetään samalla kilpailukykyä. Tavoitteena on varmistaa, että EU on jatkossakin houkutteleva paikka

valmistusteollisuudelle, myös energiantensiivisille teollisuudenaloille, ja edistää puhdasta teknologiaa ja uusia kiertotalouteen perustuvia liiketoimintamalleja. **Kohtuuhintaista energiaa koskevilla toimintasuunnitelmalla** alennetaan energian hintoja ja kustannuksia, ja **teollisuuden hiilestä irtautumisen nopeuttamista koskevilla säädöksellä** laajennetaan nopeutetut lupamenettelyt koskemaan siirtymävaiheessa olevia aloja. Lisäksi kompassiin sisältyy räätälöityjä toimintasuunnitelmia energiantensiivisille aloille, kuten **teräs-, metalli- ja kemikaali**aloille, jotka ovat Euroopan valmistusjärjestelmän selkäranka mutta kaikkein haavoittuvimpia tässä siirtymävaiheessa.

3. **Riippuvuuksien vähentäminen ja turvallisuuden lisääminen:** EU:n kyky monipuolistua ja vähentää riippuvuuksia edellyttää tehokasta kumppanuutta. EU:lla on jo nyt maailman suurin ja nopeimmin kasvava kauppasopimusten verkosto, joka kattaa 76 maata ja jonka osuus EU:n kaupasta on lähes puolet. Toimitusketjujen monipuolistamiseksi ja vahvistamiseksi kompassissa viitataan uusiin **puhtaan kaupan ja puhtaiden investointien kumppanuuksiin**, joiden avulla halutaan turvata raaka-aineiden, puhtaan energian, kestävien liikennepolttoaineiden ja puhtaan teknologian saanti eri puolilta maailmaa. Sisämarkkinoilla taas **julkisia hankintoja koskevien sääntöjen** tarkistaminen mahdollistaa sen, että kriittisten alojen ja teknologioiden julkisissa hankinnoissa voidaan suosia Eurooppaa.

Horisontaaliset tekijät:

1. **Yksinkertaistaminen:** Tavoitteena on vähentää merkittävästi sääntely- ja hallintorasitetta. Tämä sisältää myös järjestelmällisiä toimia EU:n varojen saantia koskevien menettelyjen ja EU:n hallinnollisten päätösten yksinkertaistamiseksi, nopeuttamiseksi ja keventämiseksi. Tulevalla **koontiasetusehdotuksella** yksinkertaistetaan kestävyysraportointia, huolellisuusvelvoitteita ja luokitusjärjestelmää. Lisäksi komissio pyrkii helpottamaan liiketoiminnan harjoittamista pienille midcap-yrityksille. Kompassissa asetetaan tavoitteeksi vähentää isompien yritysten hallinnollista rasitetta vähintään 25 prosentilla ja pk-yritysten vähintään 35 prosentilla.
2. **Sisämarkkinoiden esteiden vähentäminen:** Sisämarkkinat ovat olleet 30 vuoden ajan EU:n kilpailukyvyyn moottori ja mittari. Niiden yleisen toiminnan parantamiseksi **horisontaalisella sisämarkkinastrategialla** pyritään nykyaikaistamaan hallintokehystä, poistamaan EU:n sisäisiä esteitä ja estämään uusien esteiden syntyminen. Lisäksi komissio aikoo tässä yhteydessä nopeuttaa standardointiprosesseja ja parantaa niiden saatavuutta erityisesti pk-yrityksille ja startup-yrityksille.
3. **Kilpailukyvyyn rahoittaminen:** EU:lla ei ole tehokkaita pääomamarkkinoita, joilla säästöt voitaisiin muuttaa sijoituksiksi. Komissio aikoo esittää **eurooppalaisen säästö- ja investointiunionin** perustamista, jotta voidaan luoda uusia säästö- ja sijoitustuotteita, tarjota riskipääomakannustimia ja varmistaa sijoitusten saumaton liikkuminen kaikkialla EU:ssa. EU:n talousarvion uudelleenkohdentamisella tehostetaan EU:n varojen saatavuutta EU:n painopisteiden mukaisesti.
4. **Osaamisen ja laadukkaiden työpaikkojen edistäminen:** Euroopan kilpailukyvyyn perusta ovat ihmiset. Jotta voidaan varmistaa osaamisen ja työmarkkinoiden kysynnän kohtaaminen, komissio aikoo esittää aloitetta **osaamisunionin** perustamisesta. Siinä keskityttäisiin investointeihin, aikuiskoulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen, tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavaan osaamiseen, taitojen säilyttämiseen, oikeudenmukaiseen liikkuvuuteen, pätevien ulkomaisten osaajien houkuttelemiseen ja integroimiseen sekä erityyppisen koulutuksen tunnustamiseen, jotta ihmiset voivat työskennellä kaikkialla unionissa.
5. **Koordinoinnin parantaminen EU:ssa ja jäsenvaltioissa:** Komissio aikoo kehittää **kilpailukyvyyn koordinoituvälineen**, jota käytetään yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Tarkoituksena on varmistaa EU:n yhteisten poliittisten tavoitteiden täytäntöönpano EU:ssa ja jäsenvaltioissa, määritellä Euroopan etua koskevia rajat ylittäviä hankkeita ja toteuttaa uudistuksia ja investointeja. Seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä **kilpailukykyrahasto** korvaa useita nykyisiä EU:n rahoitusvälineitä, joilla on samanlaiset tavoitteet, ja tarjoaa rahoitustukea kilpailukyvyyn koordinoituvälineen mukaisten toimien täytäntöönpanoon.

## **Puhtaan teollisuuden sopimus**

Puhtaan teollisuuden sopimuksen (Clean Industrial Deal) toimenpiteiden keskiössä ovat EU:n kolme isoa haastetta: ilmastokriisi, kilpailukykyyn liittyvät huolet ja taloudellinen resilienssi. Eurooppalainen teollisuus, erityisesti energiantensiivinen, on globaalin kilpailun myötä haasteiden edessä ja puhtaan teollisuuden ohjelman vähähiilistymispolitiikan avulla pyritään edistämään kasvutoimia. Ohjelma on laaja-alainen ja siinä integroidaan teollisuus- kilpailu-, talous- ja kauppapolitiikan keinovalikoimia. Pääasiallinen fokus on energiantensiivisissä aloissa ja clean techissä. Lisäksi kiertotalous nousee entistä vahvempaan prioriteettirooliin. Merkittävä osa keinoista liittyy eurooppalaisen kysynnän lisäämiseen EU:ssa tuotetuille puhtaille tuotteille. Puhtaan teollisuuden tuotteiden tukemiseen luodaan myös uusi valtiontukikehikko ja toimenpiteiden edistämiseen tullaan suuntaamaan rahoitusta sekä monivuotisessa rahoituskehyksessä että muista rahoituslähteistä. Sektorikohtaisia toimenpidesuunnitelmia suunnataan autoteollisuudelle, metalli- ja terästeollisuudelle, kestäväille liikenteelle ja biotalouteen.

Puhtaan teollisuuden sopimus koostuu kuudesta eri substanssikonaisuudesta, joiden alla on yksilöity tarkempia toimenpiteitä:

1. kilpailukykyinen energia
2. johtavien markkinoiden (leading markets) luominen
3. rahoitus (EU-tason rahoitus, yksityisen rahoituksen vivuttaminen, puhtaan teollisuuden valtiontukikehikko)
4. kiertotalous ja pääsy materiaaleihin
5. globaalit markkinat ja kansainväliset kumppanuudet
6. osaaminen

## **Kansallinen valmistelu**

Kilpailukykyjaosto (EU-8), 24.2.2025

EU-ministerivaliokunta, 28.2.2023

## **Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta, 28.2.2025

## **Asiakirjat**

6360/25 (Puheenjohtajan taustapaperi)

## **Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Timo Haapalehto, TEM, timo.haapalehto(at)gov.fi, puh. 0295047218

Maija Palmu, TEM, maija.palmu(at)gov.fi, puh. 0295047020

## **VAHVA-tunnus**

EU/286/2025

Työ- ja elinkeinoministeriö

Perusmuistio

EU/446/2025-TEM-1

Tuokko Katja

19.2.2025

# Näkemystenvaihto hiilirajamekanismin kilpailukykyneköumista; kilpailukykyneuvosto 12.3.2025

Kokous

Kilpailukykyneuvosto 12.3.2025

Eduskuntatunnus

## Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Kilpailukykyneuvostossa 12.3.2025 käydään Italian pyynnöstä näkemysten vaihto hiilirajamekanismin kilpailukykyvaikutuksista.

Hiilirajamekanismiasetus ((EU) 2023/956) astui voimaan 16.5.2023. Komissio tulee vuonna 2025 antamaan selvityksen hiilirajamekanismin laajentamisesta, jonka jälkeen komissio harkitsee antavansa lainsäädäntöesityksen vuonna 2026.

Hiilirajamekanismi on yksi yksinkertaistamisen kohteista, joihin liittyen komissio tulee antamaan vuonna 2025 useita yksinkertaistamisen Omnibus-paketteja.

## Suomen kanta

U 57/2021:

Valtioneuvosto korostaa, että hiilivuotoa ehkäisevien toimien suunnittelussa tulee ottaa huomioon energiantensiivisen teollisuuden aseman ja tasapuolisten toimintaedellytysten edistäminen kansainvälisessä kilpailussa. Toimien tulee myös olla yhdenmukaisia Maailman kauppajärjestö WTO:n sääntöjen kanssa. Valtioneuvosto pitää mekanismin suunnittelun kannalta tavoitteena myös vakaan ja ennakoitavan investointi- ja sääntely-ympäristön turvaamista vihreän siirtymän edellyttämille vähäpäästöisille investoinneille.

Valtioneuvosto korostaa tarvetta huolelliselle analyysille eri sektoreiden merkityksestä globaaleilla markkinoilla ja välituotekäytössä. Komission tulisi analyysissään myös tarkastella mekanismin yksityiskohtia ja niiden toimivuutta mekanismin mahdollisen monimutkaisempiin tuotteisiin laajentamisen näkökulmasta.

Mekanismin täytäntöönpanoon liittyvien viranomaistehtävien osalta huomiota tulee kiinnittää tarkoituksenmukaiseen ja tehokkaaseen tehtävienjakoon kansallisten ja EU-tason viranomaisten välillä.

UJ 4/2022 vp:

Tarkasteltaessa keinoja kompensoida tai lieventää EU:n ulkopuolelle suuntautuvalla viennillä hiilirajamekanismista koituvia mahdollisia kielteisiä kilpailukykyvaikutuksia Suomi katsoo, että komission tulisi tarkastella sellaisia vaihtoehtoja, joihin ei liity uhkaa hiilirajamekanismin WTO-yhdenmukaisuuden vaarantumisesta. Tällaisen ratkaisun tulisi olla EU-tasoinen ja torjua hiilivuotoriskiä niiden toimijoiden osalta, joita hiilirajamekanismin vaikutukset koskevat.

Lisäksi Suomi tukee automaatiota ja reaaliaikaisuutta lisäävien ja siten hallinnollista taakkaa vähentävien toimeenpanoratkaisujen löytämistä hiilirajamekanismin hallinnointiin ja toimeenpanoon. Suomi myös korostaa komission keskeistä roolia mekanismin yhdenmukaisen toimeenpanon varmistamisessa EU-alueella. Suomi pitää tärkeänä, että komissio arvioi hiilirajamekanismijärjestelmän toimivuutta säännöllisissä välitarkasteluissa ja tekee tarvittaessa niiden pohjalta ehdotuksia järjestelmän toimivuuden parantamiseksi.

## Pääasiallinen sisältö

### *Hiilirajamekanismi*

Hiilirajamekanismi on uudenlainen EU-politiikan instrumentti, jonka avulla tietyille EU:n ulkopuolelta tuleville tuotteille asetetaan samansuuruinen maksu, kuin joka kohdistuu EU:ssa valmistettuihin vastaaviin tuotteisiin EU:n päästökaupan toimeenpanon seurauksena. Hiilirajamekanismi otetaan käyttöön tietyillä sektoreilla hiilivuotona tunnetun ilmiön ehkäisemiseksi, sillä kansainväliset erot ilmastotoimissa jatkuvat samalla, kun EU nostaa omien ilmastotoimiensa kunnianhimoa.

Hiilivuodolla tarkoitetaan päästöintensiivisen tuotannon siirtymistä matalamman ilmastosääntelyn kolmansiin valtioihin ja globaalien kasvihuonekaasupäästöjen kasvua sen seurauksena. Mekanismi otetaan käyttöön tarkemmin määritetyissä tuotteissa, jotka koskevat rautaa ja terästä, alumiinia, sementtiä ja lannoitteita ja vetyä sekä tuontisähköä. Hiilirajamekanismi pannaan toimeen EU:n päästökauppajärjestelmästä erillisenä, mutta sitä peilaavana päästöoikeustodistusten kaupan perustuvana järjestelmänä. Järjestelmässä tuontia harjoittavat yritykset ja yksityishenkilöt veloitetaan ilmoittamaan tuontinsa ja niistä aiheutuneet päästöt mekanismia hallinnoivalle toimivaltaiselle viranomaiselle ja hankkimaan päästöjä vastaavan määrän todistuksia.

Mekanismi on suunniteltu niin, että se osaltaan edesauttaa selkeän ja vakaan sääntely-ympäristön muodostumista ja siten ylläpitää edellytyksiä päästöjä vähentävien investointien toteuttamiselle EU-alueen yrityksissä sekä kolmansissa maissa. Vaikka mekanismi alkuvaiheessa kohdentuu rajattuun joukkoon päästöintensiivisiä tuotteita, se on suunniteltu niin, että sitä on mahdollista laajentaa myöhemmin muille sektoreille.

Hiilivuotoriskin ehkäisemiseksi päästökaupasta suoraan aiheutuvia kustannuksia korvataan EU-tasolla harmonisoitujen ilmaisjakosäntöjen mukaisesti erikseen määritellyille päästökauppaan kuuluville toimialoille myöntämällä niille päästöoikeuksia maksutta. Hiilirajamekanismi tulee korvaamaan nykyisen hiilivuodon ehkäisyyn tähtäävän päästöoikeuksien ilmaisjaon niillä sektoreilla, joilla mekanismi otetaan käyttöön, niiden tuotteiden osalta, jotka tuotaina EU:hun kuuluvat mekanismin soveltamisalan piiriin.

Mekanismi otetaan käyttöön kaksivaiheisesti. Ensimmäisessä vaiheessa 1.10.2023 alkaen 31.12.2025 saakka tuontituotteiden tuojilla on velvollisuus vain raportoida tiedot tuotteen päästösäädösten sekä suorien että epäsuorien päästöjen osalta. Toisessa vaiheessa vuodesta 2026 lukien alkaa itse hiilirajamekanismin mukaisen maksun kerääminen kuitenkin niin, että hiilirajamekanismiasetuksen mukaisia valtuutuksia on mahdollista myöntää jo vuodesta 2025 alkaen. Vuosi 2026 on myös ensimmäinen vuosi, jolloin päästöoikeuksien ilmaisjaon päästökattavuutta supistetaan ja hiilirajamekanismin päästökattavuutta laajennetaan asteittain samassa aikataulussa. Päästöoikeuksien ilmaisjaon osuus supistuu aluksi hitaasti ja laajenee vuosittain niin, että vuoden 2034 alussa hiilirajamekanismin päästökattavuus olisi täysimääräinen. Vuosi 2033 on näin ollen viimeinen vuosi, jolloin mekanismin piirissä oleville tuotteille jaetaan ilmaisjakoa.

Siirtymäkaudena hiilirajamekanismiasetuksen mukaisiin tuojan velvoitteisiin kuuluvat asetuksen 33, 34 ja 35 artiklassa säädetyt raportointivelvoitteet. 35 artiklassa säädetään maahantuojille velvollisuus antaa komissiolle vuosineljänneksittäin raportti, joka sisältää tiedot vuosineljänneksen aikana tuoduista tavaroista. Asetus velvoittaa maahantuojat hankkimaan raportointiin tarvittavat tiedot hiilirajamekanismin alaisen tuotteen tuottajalta. Siirtymäkaudella kansallisen toimivaltaisen viranomaisen tehtävät rajoittuvat erityisesti raportointivelvoitteen noudattamisen seurantaan ja laiminlyöntien sanktiointiin.

#### *Näkökulmia kilpailukykyneuvoston näkemystenvaihtoon*

EU:ssa hiilirajamekanismin käytännön toimeenpanon haasteet sekä toisaalta hiilirajamekanismin tulevaisuus ja sen mahdollinen tuleva laajentuminen ovat herättäneet keskustelua.

Hiilirajamekanismiasetuksen mukaan komission tulee ennen siirtymäkauden loppua eli 31.12.2025 mennessä tarkastella mekanismin laajentamista nykyisen soveltamisalan osalta epäsuoriin päästöihin, kuljetuksen ja kuljetuspalvelujen tuotesidonnaiset päästöt sekä uusiin tuotantopanoksiin. Lisäksi komission tulee tarkastella laajentamista uusille sektoreille, erityisesti kiinnittäen huomiota orgaanisiin kemikaaleihin ja polymeereihin. Lisäksi komissio tulee antamaan selvityksen soveltamisalan laajentamisesta nykyisen sektorikatteen alavirran tuotteisiin.

Keskustelua ovat herättäneet Draghin raportin ehdotukset CBAM:n kehittämisestä. Draghin raportin mukaan CBAM:n toimivuutta tulisi parantaa siirtymäkauden aikana ja jos toimeenpano ei ole tehokasta, ilmaisjaon alasajon aikataulua tulisi Draghin raportin mukaan viivyttää. Toisaalta Draghi ehdottaa, että hiilirajamekanismin soveltamisalaa tulisi laajentaa esimerkiksi koskemaan autoteollisuutta.

Monet jäsenmaat ovat pitäneet esillä EU:n viennin kysymystä. Hiilirajamekanismin keskeinen heikkous suhteessa päästöoikeuksien ilmaisjakoon on se, että hiilirajamekanismin käyttöönotto johtaa EU:n ulkopuolelle suuntautuvan EU-tuotannon kustannuskilpailukyvyyn heikkenemiseen kolmansilla markkinoilla. Tämä vaikutus aiheutuu kahdesta tekijästä. Ensinnäkin, päästöoikeuksien ilmaisjaosta luopumisen takia EU-vienti joutuu jatkossa hankkimaan aiemmin maksutta saamiaan EU-päästöoikeuksia markkinoilta. Toiseksi, asetus ei sisällä EU-viennille kompensatiota, jolla edistettäisiin tasapuolisten kilpailuedellytysten toteutumista ja hiilivuodon ehkäisyä EU:n ulkopuolisilla

kolmansilla markkinoilla. Päästökauppadirektiiviin asetusneuvotteluissa päätettiin, että innovaatorahaston tulee erityisesti huomioida hiilirajamekanismin alaiset sektorit. On huomattava, että innovaatorahaston varoja ei kuitenkaan voida sitoa erityisesti vientiyrityksille eivätkä ne myöskään kohdistu varhaisille toimijoille, jotka juuri ovat investoineet puhtaaseen teknologiaan markkinaehtoisesti. Moni jäsenmaa on pitänyt esillä, että komission tulee edelleen etsiä ratkaisua EU-viennin kysymykselle.

Kilpailukykyneuvoston keskustelussa voi myös nousta esille, että hiilirajamekanismi on yksi komission yksinkertaistamisen kohteista vuonna 2025. Hiilirajamekanismin piirissä ovat kolmansista maista EU:hun suuntatuvat yli 150 euron tavaraerät (*de minimis* -raja). 150 euron alarajaa on pidetty hyvin alhaisena, sillä suuri osa arvoltaan pienistä tavaraeristä on myös päästösäällöltään hyvin maltillinen. Näiden pienien tavaraerien maahantuojille aiheutuu hiilirajamekanismista hallinnollista taakkaa muun muassa raportointivelvoitteen ja tuontiluvan hakemisen myötä. Komissio onkin osana yksinkertaistamista ehdottamassa *de minimis* -rajan nostoa. Lisäksi komissio pohtii myös esimerkiksi lupaprosessien yksinkertaistamista.

Puheenjohtajamaan tausta-asiakirjassa pyydetään jäsenmaita vastaamaan keskustelussa seuraavaan kysymykseen:

Miten EU voisi paremmin puuttua seuraaviin seikkoihin CBAM:n vahvistamiseksi: hallinnollisen taakan vähentäminen, asianmukainen soveltamisala, jatkojalostustuotteiden kattavuus, hiilivuoto ja tuki viejille, kiertämiskäytäntöjen estäminen ja välillisten päästöjen käsittely?

### **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

Keskusteluihin ei liity päätöksentekoa.

### **Käsittely Euroopan parlamentissa**

Keskusteluihin ei liity päätöksentekoa.

### **Kansallinen valmistelu**

Kilpailukykyjaosto (EU8), 24.2.2025  
EU-ministerivaliokunta, 28.2.2025

### **Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta, 28.2.2025

### **Taloudelliset vaikutukset**

Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan ja niihin otetaan kantaa aloitteiden ja lainsäädäntöehdotusten täsmentyessä

**Asiakirjat**

Puheenjohtajamaan tausta-asiakirja 6359/25

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Katja Tuokko, TEM, katja.tuokko(at)gov.fi, 050 4142660

**VAHVA-tunnus**

EU/446/2025

## **EU:n kilpailukykyneuvosto (sisämarkkinat, teollisuuspolitiikka) 12.3.2025; asiakohta muut asiat (AOB)**

Eduskuntatunnus

### **Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Kilpailukykyneuvostossa 12.3.2025 on asiakohta tiedotusasiat (any other business, AOB). Tiedotusasia-kohdassa ei tehdä päätöksiä tai käydä keskustelukierrosta, vaan tässä komissiolla sekä jäsenvaltioilla on mahdollisuus tuoda esiin yksittäisiä tärkeitä katsomiaan asioita.

25.2.2025 virallisella asialistalla ei ole vielä AOB-kohtia, mutta Suomi on pyytänyt tiedotusasia lisättäväksi asialistalle, samoin Espanja.

### **Suomen kanta**

Suomi esittelee oman tiedotusasiansa ja ottaa tiedoksi mahdolliset komission ja muiden jäsenvaltioiden valtuuskuntien tiedotusasiat.

### **Pääasiallinen sisältö**

Muissa asioissa on Suomen aloitteesta aihe "Non-paper on a blueprint for the Horizontal Single Market Strategy". Non-paperissa tarjotaan konkreettisia ehdotuksia tulevan sisämarkkinastrategian tueksi. Paperi on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä Alankomaiden, Suomen, Ruotsin ja Tšekin muodostamassa ydinryhmässä. Tällä hetkellä (24.2.) paperilla

on jo 13 allekirjoittajamaata (CZ, DE, EE, FI, HR, IE, LT, LV, NL, PT, SE, SI, SK) ja siihen on yhä mahdollista liittyä. Paperi on jatkoa aikaisemmin tehdyille yhteistyölle samanmielisten sisämarkkinamaiden kanssa.

### **Kansallinen valmistelu**

Osana kilpailukykyneuvoston valmistelua:  
EU-ministerivaliokunta 28.2.2025

### **Eduskuntakäsittely**

Osana kilpailukykyneuvoston valmistelua:  
suuri valiokunta 28.2.2025

### **Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Niina Etelävuori, niina.etelavuori(at)gov.fi, TEM

### **VAHVA-tunnus**

EU/289/2025